

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2024, sp. zn. 6 Tdo 685/2024, ECLI:CZ:NS:2024:6.TDO.685.2024.1

Číslo: 28/2025

Právní věta:

Za nástroj trestné činnosti ve smyslu § 135a tr. zákoníku lze považovat i vozidlo, jež pachatel užil k dopravení se na místo činu nebo k následnému odvozu odcizených věcí, a proto je možné rozhodnout o jeho propadnutí podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, byť takové vozidlo není uvedeno v popisu skutku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.08.2024

Spisová značka: 6 Tdo 685/2024

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nástroj trestné činnosti, Propadnutí věci

Předpisy: § 135a tr. zákoníku
§ 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného N. T. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 2. 2024, sp. zn. 8 To 7/2024, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 1 T 186/2023.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 13. 12. 2023, č. j. 1 T 186/2023-498 (dále též jen „rozsudek soudu prvního stupně“), byl obviněný N. T. uznán vinným zločinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 3, odst. 4 písm. a) tr. zákoníku a přečinem poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku spáchanými formou spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, kterých se podle skutkových zjištění tohoto soudu dopustil společně s B. B. tak, že:

po předchozí vzájemné domluvě, společně s dalším neustanoveným pachatelem v úmyslu neoprávněně se obohatit, v době od 23:12 hodin dne 2. 5. 2023 do 00:31 hodin dne 3. 5. 2023

u domu na adrese XY, vnikli B. B. a N. T. za užití násilí do průjezdu daného domu poté, co vypáčili páčidlem vchodová vrata, následně bez užití násilí vnikli do místnosti, kde byl umístěn bankomat Euronet na výdej finanční hotovosti, u kterého pomocí připraveného nářadí vypáčili a odlomili trezorové dveře, z bankomatu odcizili finanční hotovost ve výši 360 000 Kč a 1 900 Euro, přičemž dosud neustanovený pachatel venku před domem po celou dobu hlídal, aby mohli B. B. a N. T. výše uvedenou finanční hotovost odcizit a nebyli při tom přistiženi, čímž způsobili společnosti Euronet Services, spol. s r.o., IČ: 25608452, škodu na odcizené finanční hotovosti v celkové výši 404 764 Kč, na poškození bankomatu způsobili též společnosti škodu v celkové výši 85 636,84 Kč, a J. K. způsobili škodu na poškození vrat ve výši 3 000 Kč.

2. Za uvedené trestné činy byl obviněný N. T. odsouzen podle § 205 odst. 4 tr. zákoníku za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku mu byl současně uložen trest propadnutí věci, a to mobilního telefonu IPHONE X 64 GB, IMEI: XY s černým plastovým krytem a osobního motorového vozidla zn. Volkswagen Phaeton, RZ: XY (MPZ A), VIN: XY, včetně klíčů od automobilu. Podle § 80 odst. 1, 2 tr. zákoníku mu byl dále uložen trest vyhoštění z území České republiky v trvání pěti let.

3. Zmíněným rozsudkem bylo rozhodnuto rovněž o vině a trestu obviněného B. B.

4. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněným N. T. a B. B. uložena také povinnost společně a nerozdílně zaplatit poškozené EURONET SERVICES, spol. s r.o., škodu ve výši 465 400,84 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla poškozená se zbývajících částí svého nároku na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Se svým nárokem na náhradu škody byl na řízení ve věcech občanskoprávních odkázán podle § 229 odst. 1 tr. ř. též poškozený J. K.

5. Proti tomuto rozsudku podali odvolání obviněný N. T. i obviněný B. B., přičemž Krajský soud v Brně o nich rozhodl usnesením ze dne 20. 2. 2024, č. j. 8 To 7/2024-562 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), tak, že obě podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti usnesení Krajského soudu v Brně podal obviněný N. T. (dále jen „obviněný“ nebo „dovolatel“) prostřednictvím svého obhájce dovolání, jež opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. i) a m) tr. ř. s tím, že má za to, že mu byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští.

7. Konkrétně namítl, že jemu uložený trest propadnutí věci, osobního motorového vozidla zn. Volkswagen Phaeton, RZ: XY (MPZ A), VIN: XY (dále jen „osobní automobil“), včetně klíčů od něj, mu byl uložen v rozporu s trestním zákoníkem, a to ze dvou důvodů.

8. Zaprvé, oba soudy nižších stupňů postupovaly v rozporu s dosavadní judikaturou Nejvyššího soudu (odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 1993, sp. zn. [5 Tz 89/93](#), publikovaný pod č. 13/1994 Sb. rozh. tr.) podle které „vztah věcí k trestnému činu, tedy, že věc byla užita ke spáchání trestného činu, resp. byla ke spáchání trestného činu určena, znamená, že věc musí být významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu. Nestačí např., že věc měl pachatel trestného činu při jeho páčání u sebe“. Soudy nižších stupňů podle něj postupovaly také v rozporu s judikaturou Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. [II. ÚS 1624/19](#), uvedl, že „užití věci ke spáchání trestného činu dle § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku doktrína definuje jako její použití k naplnění skutkové podstaty trestného činu. Pomocí takové věci pachatel zpravidla realizuje jednání, které je obligatorním znakem objektivní stránky trestného činu. Věc musí být významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu, musí mít reálný vliv na jeho úspěšné

spáchání“.

9. Soud prvního stupně uzavřel, že automobil byl jednoznačně jako nástroj trestné činnosti použit při spáchání daných trestných činů a měl umožnit i další připravovanou trestnou činnost. Odvolací soud pak dodal, že osobní automobil byl významným nástrojem trestné činnosti, přičemž byl užit k jejímu spáchání, o čemž má svědčit to, že ve vozidle byly zajištěny také další nástroje užívané ke spáchání trestné činnosti. Otázku významnosti však již odvolací soud nerozvedl a blíže neodůvodnil. Odůvodnění obou soudů nižších stupňů je podle obviněného prakticky totožné, zcela kusé a nepřezkoumatelné. Soudy se dále nevypořádaly s jeho obhajobou zejména v těch skutečnostech, kdy obviněný poukazoval na skutkovou větu, v níž zcela absentuje takový popis skutku, ze kterého by vyplývalo, že by osobní automobil byl jakkoli významný pro naplnění zákonných znaků trestných činů, které jsou mu kladeny za vinu. Významnost osobního automobilu tedy nebyla ničím odůvodněna, byla pouze konstatována. Stejně tak ze skutkové věty nevyplývá, že by byla daná věc užitá ke spáchání trestných činů, neboť nikterak neuvozuje, že by ve vymezeném čase skutkového děje měl být vůbec jakýmkoli způsobem, natož významným, osobní automobil užit a dále sloužit k další připravované trestné činnosti. Nadto pak už vůbec ničím nejsou podpořeny závěry nalézacího soudu, že automobil měl umožnit i další připravovanou trestnou činnost. Pokud chtěly soudy tento trest obviněnému uložit, měly a musely jeho uložení náležitě a přesvědčivě odůvodnit a konkrétně uvést, na základě čeho usuzují na naplnění všech zákonných podmínek uložení tohoto trestu. Pokud takové odůvodnění absentuje, je třeba učinit závěr, že daná věc nebyla významná pro naplnění zákonných znaků dané trestné činnosti, a proto nebylo přípustné uložení trestu propadnutí věci, tedy osobního automobilu. Jestliže však byl trest podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku uložen a odvolací soud se s takovým rozhodnutím ztotožnil, pak podle obviněného došlo k uložení takového druhu trestu, který zákon nepřipouští. V kontextu uvedeného je pak absurdní závěr odvolacího soudu, podle kterého ve vozidle měly být zajištěny nástroje užívané k páčání trestné činnosti, neboť o jejich propadnutí rozhodnuto nebylo. Jak tedy mohlo dojít k propadnutí věci, která ze své podstaty neměla žádný význam pro naplnění zákonných znaků trestných činů, které jsou mu kladeny za vinu, a oproti tomu nedošlo k uložení trestu propadnutí věci u nástrojů nalezených ve vozidle a užitých k páčání trestné činnosti, zůstalo zcela bez vysvětlení, což je samo o sobě absurdní.

10. Obviněný dále opětovně poukázal na náleze Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. [II. ÚS 1624/19](#), týkající se mimo jiné potřeby řádného odůvodnění soudního rozhodnutí při ukládání trestů jako jednoho z komponentů spravedlivého procesu, s tím, že právě porušením práva na spravedlivý proces v tomto kontextu napadené rozhodnutí, ve spojení s rozsudkem soudu prvního stupně, trpí. Ze stejného nálezu pak odcitoval také část týkající se ukládání trestu propadnutí věci, který má povahu zásahu do majetkové sféry jednotlivce, tedy do jeho práva na ochranu vlastnictví zaručeného čl. 11 Listiny, přičemž zvýraznil pasáž, podle které „účelem trestu propadnutí věci je odejmout pachateli věc, která by mohla sloužit k dalšímu páčání trestných činů, ztížit tomuto pachateli podmínky k další trestné činnosti a případně mu i odejmout prospěch ze spáchaného trestného činu. Účel trestu propadnutí věci je tak primárně zábranný, resp. sloužící k odebrání zisků z trestné činnosti, nikoli represivní, což je třeba reflektovat i při jeho ukládání a odůvodnění ze strany soudu“. V návaznosti na uvedené upozornil, že v projednávané věci se uložený trest propadnutí automobilu jeví zcela a výlučně represivním, což je v rozporu s odkazovanou judikaturou Ústavního soudu.

11. Druhou okolností, která má podle obviněného naplnit důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. i) a m) tr. ř. je ta skutečnost, že se odvolací soud nijak nevypořádal s předběžnou otázkou týkající se vlastnického práva k osobnímu automobilu, která u odvolacího soudu vyvstala poté, kdy mu byly předloženy důkazní prostředky spočívající v doložení vlastnického práva k osobnímu automobilu osoby odlišné od obviněného. Odvolací soud však tuto skutečnost přešel s tím, že se jedná o účelovou námitku, přičemž doložené doklady nijak nezkomal a neověřoval fakta uvedená v registračním certifikátu vozidla v Rakousku, z nichž vyplývalo, že obviněný je uživatelem a držitelem vozidla,

nicméně není jeho vlastníkem. Při ukládání tak závažného trestu jako je propadnutí osobního automobilu v nikoli zanedbatelné hodnotě je povinností soudu se náležitě vypořádat se všemi námitkami a veškeré pochybnosti, které vyvstanou ohledně vlastnictví vozidla, v rámci předběžného právního posouzení odstranit. Odvolací soud však otázku vlastnického práva nijak neřešil a nevěnoval jí náležitou pozornost. Prohlásil pouze tvrzení obviněného za účelová, čímž však v žádném případě nesplnil své povinnosti týkající se předběžného posouzení a vyřešení dané otázky. V důsledku toho pak odvolací soud posvětil postup soudu prvního stupně, který uložil ve vztahu k osobnímu automobilu trest propadnutí věci v rozporu s § 70 odst. 3 tr. zákoníku, neboť trest propadnutí věci lze uložit, jen jde-li o věc náležející pachateli.

12. Obviněný tedy uzavřel, že trest propadnutí věci mu byl uložen v rozporu s § 70 odst. 2 písm. a) a § 70 odst. 3 tr. zákoníku, když mu byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, neboť bylo rozhodnuto o propadnutí věci, která nebyla nástrojem trestné činnosti, tedy nebyla významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu, a rovněž bylo rozhodnuto o propadnutí věci, jejímž vlastníkem nebyl obviněný. Z tohoto důvodu je tedy rozhodnutí soudu prvního stupně nesprávné. Pokud odvolací soud nezajistil nápravu sám, pak řízení zatížil vadou, tedy došlo k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. K tomuto pak obviněný znovu odkázal na výše citovaný nálezn Ústavního soudu.

13. Na základě těchto skutečností navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. napadené usnesení, ve spojení s rozsudkem soudu prvního stupně, zrušil a podle § 265m odst. 1 tr. ř. sám rozhodl tak, že z původního znění rozsudku soudu prvního stupně bude ve vztahu k němu (obviněnému) vypuštěna část týkající se uložení trestu propadnutí věci, a to osobního automobilu, včetně klíčů od něj.

14. K dovolání obviněného se vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“). Poté, co zrekapituloval dovolání obviněného, uvedl, že jeho optikou v posuzované věci oba zákonné předpoklady uložení daného trestu, tedy předpoklady podle § 70 odst. 2 písm. a) a § 70 odst. 3 tr. zákoníku, splněny jsou.

15. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku může soud uložit trest propadnutí věci, která je nástrojem trestné činnosti. V posuzované věci bylo podle kamerových záznamů motorové vozidlo stížené uloženým trestem propadnutí věci užito k dopravě na místo činu nejen spoluobviněných, ale také náčiní použitého ke spáchání trestných činů. Takový způsob použití osobního automobilu potvrdil také obviněný v odvolání, když připustil, že byl použit pro dopravu obviněných na místo činu a že tímto z místa činu odjeli. Bez něj by se na místo činu v dobu příhodnou pro spáchání trestné činnosti nedopravili a na místo činu by nedopravili ani nástroje, bez nichž by nebyli schopni vypáčit vchodová vrata a přisvojit si z bankomatu finanční hotovost. Osobní automobil byl tedy významným nástrojem pro dopravu pachatelů a jejich náčiní na místo činu a z něj s hotovostí odcizenou z bankomatu, tedy umožnil a usnadnil spáchání trestné činnosti a splňuje předpoklad pro uložení trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku. Pro uložení tohoto trestu přitom není zákonnou podmínkou, aby věc byla v popisu skutku výslovně zmíněna. Takový požadavek podle státního zástupce neplyne ani z judikatury.

16. Podle § 70 odst. 3 tr. zákoníku může soud trest propadnutí věci uložit, jen jde-li o věc náležející pachateli. Podle § 135 tr. zákoníku věc náleží pachateli, jestliže ji v době rozhodnutí vlastní, je součástí jeho majetku nebo s ní fakticky jako vlastník nakládá, aniž je oprávněný vlastník nebo držitel takové věci znám. V posuzované věci podmínka, že motorové vozidlo náleží pachateli, splněna byla, neboť obviněný byl pachatelem trestné činnosti a své vlastnictví k motorovému vozidlu potvrdil v přípravném řízení jednak před policejním orgánem při zadržení (do protokolu o zadržení osoby podezřelé uvedl, že byl „zadržen policií v blízkosti mého zaparkovaného vozidla Volkswagen Phaeton“), jednak před soudem při vazebním zasedání v rámci vyjádření ke svým majetkovým

poměrům (uvedl, že „na sebe mám napsaný pouze osobní automobil. Vše je napsáno jinak na matku. Jde o automobil, který mi byl zadržen.“). Protože obviněný vlastnictví k osobnímu automobilu potvrzoval a tento byl zároveň užít ke spáchání trestné činnosti, soud prvního stupně mu uložil trest propadnutí věci. Vlastnictví osobního automobilu obviněný potvrdil také v odvolání, v němž namítal, že prodejem svého jediného majetku, tedy osobního automobilu, chtěl uhradit způsobenou škodu. O jeho vlastnictví tedy v době rozhodování soudů nebylo pochyb. Listiny předložené odvolacímu soudu vlastnictví jiné osoby k osobnímu automobilu neosvědčily. Státní zástupce se proto ztotožnil se závěry odvolacího soudu, že osobní automobil je ve vlastnictví obviněného, že listiny jím předložené neosvědčují vlastnické právo jiné osoby ve vztahu k osobnímu automobilu a že jeho námitka o tom, že osobní automobil není v jeho vlastnictví, je námitkou účelovou.

17. K judikatuře, na kterou odkázal obviněný, státní zástupce uvedl následující. Nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. [II. ÚS 1624/19](#), se zabývá otázkou odůvodnění a prokázání naplnění zákonných předpokladů pro uložení trestu propadnutí věci. V judikované věci byl uložen trest propadnutí věci, a to rodinného domu a přilehlých pozemků. K trestu propadnutí věci Ústavní soud uvedl, že uložení trestu propadnutí nemovitosti, ve které sankcionovaný žije a má zde svůj domov, může představovat zásah do práva na ochranu soukromého života zaručeného čl. 10 odst. 2 Listiny, přičemž význam ochrany soukromí v jeho prostorové dimenzi je zdůrazněn čl. 12 odst. 1 Listiny. Takový zásah je podle Ústavního soudu přípustný jen při dodržení principu proporcionality. V judikovaném případě byl však trest propadnutí věci ukládán ve variantě zákonných podmínek § 70 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, účinného do 31. 1. 2019. V posuzované věci obviněný před vzetím do vazby a navazujícím výkonem trestu odnětí svobody žil a svůj domov měl ve Vídni, uložení trestu propadnutí věci nepostihuje jeho nemovitost, ale jeho motorové vozidlo. Propadnutí motorového vozidla u obviněného nemůže představovat zásah do práva na ochranu soukromého života ve smyslu čl. 10 odst. 2 Listiny a do práva na ochranu obydlí ve smyslu čl. 12 odst. 1 Listiny. Při srovnání hodnoty osobního automobilu a obviněným odcizené finanční hotovosti lze učinit závěr, že obě hodnoty jsou odpovídající. Zároveň tresty jemu uložené nejsou v nepoměru s následkem způsobeným jeho trestnou činností. Zákonný základ pro zásah do vlastnického práva obviněného byl splněn, a proto nedošlo k porušení čl. 11 Listiny. Uložený trest propadnutí motorového vozidla navíc podle státního zástupce oba soudy dostatečně odůvodnily.

18. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 1993, sp. zn. [5 Tz 89/93](#), publikovaný pod č. 13/1994 Sb. rozh. tr. se pak podle státního zástupce netýká trestu propadnutí věci, ale ochranného opatření zabránění věci, uloženého před rokem 1989 v souvislosti s přečinem proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou. V judikované věci byla zabráněna hotovost ve valutách při pokusu pachatele s československým občanstvím odcestovat dne 28. 7. 1981 letadlem z letiště ve Varšavě do Rakouska, ač neměl pro tuto cestu příslušnou výjezdní doložku. Vztah valut postižených zabráněním věci ke stíhanému trestnému činu ve smyslu § 55 odst. 1 tehdy účinného zákona č. 140/1961 Sb. zde nebyl dán, neboť valuty nebyly užity ani určeny ke spáchání přečinu, nebyly získány přečinem ani nebyly nabyty za věc získanou přečinem. Nestačilo tedy, že věc (valuty) měl pachatel trestného činu při jeho páčání u sebe. Aplikace citovaného judikátu na posuzovanou věc není případná, neboť obviněný neužíval osobní automobil bez významné souvislosti směřující k naplánování a spáchání trestné činnosti. Naopak jeho výskyt v místě spáchání činu byl klíčový. Rozhodnou skutečností je to, že osobní automobil má vztah významného nástroje ke spáchaným trestným činům pro svoji vlastnost, resp. způsoblost v předmětnou dobu dopravit pachatele s páčidly do místa činu a z něj s odcizenou hotovostí, tedy umožnit a usnadnit obviněnému spáchání trestné činnosti. Bez něho a bez páčidel by obviněný trestnou činnost nebyl schopen spáchat.

19. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání konaném podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Současně udělil souhlas k tomu, aby podle § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. Nejvyšší soud v neveřejném zasedání učinil i

jiné než navrhované rozhodnutí.

III.

Přípustnost dovolání a obecná východiska rozhodování

20. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zkoumal, zda je výše uvedené dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí nebo zda tu nejsou důvody pro jeho odmítnutí.

21. Dospěl přitom k závěru, že dovolání podané proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 2. 2024, č. j. 8 To 7/2024-562, je přípustné z hlediska ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř. Obviněný je osobou oprávněnou k podání dovolání podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., podal prostřednictvím svého obhájce, tedy v souladu s ustanovením § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném tímž zákonným ustanovením.

22. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, který lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele takovému důvodu také svým obsahem odpovídaly.

23. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. je dán v případech, kdy byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

24. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. je dán v případech, kdy bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g), aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až l).

25. Obecně pak platí, jak již naznačeno, že obsah konkrétních uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí věcně odpovídat zákonnému vymezení tohoto dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř., nestačí jen formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů.

IV.

Posouzení dovolání

26. Obviněný ve svém dovolání, které opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. i) a m) tr. ř., namítl že trest propadnutí věci, a to osobního motorového vozidla zn. Volkswagen Phaeton, RZ: XY (MPZ: A), VIN: XY, včetně klíčů od tohoto automobilu, mu byl uložen v rozporu s trestním zákoníkem, konkrétně v rozporu s § 70 odst. 2 písm. a) a § 70 odst. 3 tr. zákoníku. Nejvyšší soud mu však přisvědčit nemohl, a to z důvodů uvedených níže.

27. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku může soud uložit trest propadnutí věci, která je nástrojem trestné činnosti. Nástrojem trestné činnosti se podle § 135a tr. zákoníku rozumí věc, která byla určena nebo užita ke spáchání trestného činu, včetně plodů a užitků. Věc byla užita ke spáchání trestného činu, jestliže za použití této věci, s její pomocí nebo jejím prostřednictvím pachatel uskutečnil jednání, které je obligatorním znakem objektivní stránky konkrétního trestného činu. Není tedy nutné, aby se taková věc výhradně podílela na jednání pachatele, neboť postačí, že mohla jednání pachatele pouze umožnit či usnadnit. Věc, která byla užita ke spáchání trestného činu, musí

být však dostatečně významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu a musí mít reálný vliv na jeho úspěšné spáchání. [srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1816.]

28. Obviněný společně s B. B. poté, co vypáčili páčidlem vchodová vrata, vnikli za použití násilí do průjezdu domu na adrese XY, následně bez užití násilí vnikli do místnosti, kde byl umístěn bankomat Euronet na výdej finanční hotovosti, u kterého pomocí připraveného nářadí vypáčili a odlomili trezorové dveře, přičemž z bankomatu odcizili finanční hotovost. V daných souvislostech je ovšem nutné akcentovat, že na místo činu se dostali osobním automobilem, ve kterém převáželi také náčiní, pomocí kterého vypáčili vchodová vrata a vypáčili a odlomili trezorové dveře. Do uvedeného osobního automobilu dále naložili užitá náčiní a logicky také i odcizenou finanční hotovost a z místa činu v něm odjeli. Uvedené obviněný ostatně nepopírá, naopak ve svém odvolání sám uvedl, že je pravdou, že motorové vozidlo bylo použito pro dopravu jeho a B. B. na místo činu a tímto vozidlem následně oba odjeli.

29. Z popsanych okolností tedy vyplývá, že osobní automobil byl použit nejen pro dopravu pachatelů a náčiní na místo činu (pokud přitom obviněný namítá, že je absurdní, že předmětem trestu propadnutí věci byl osobní automobil, nikoliv náčiní použité pro spáchání trestné činnosti, pak je nutno uvést, že pro toto dovolací řízení není podstatné, že nedošlo k propadnutí jiných věcí, tedy náčiní, ale je podstatné to, že byly splněny podmínky pro uložení daného druhu trestu ve vztahu k osobnímu automobilu), ale také na odvoz odcizených finančních prostředků z místa činu na místo pachateli zvolené. Jakkoliv k dokonání a naplnění všech znaků skutkové podstaty zločinu krádeže došlo присвоjením si cizích finančních prostředků zmocněním, k čemuž osobní automobil napomohl minimálně tím, že se jím na místo činu dopravili pachatelé, kteří ani nemají k území České republiky žádný vztah, jak sám obviněný uvedl při hlavním líčení, a dále tím, že v něm pachatelé na místo činu dopravili při páčání trestné činnosti užitá náčiní, je vhodné podotknout také to, že k jeho dokončení došlo až později. Dokončení trestného činu je totiž okamžikem, kdy dojde k realizaci představy pachatele o cíli trestného činu. Základním cílem obviněného a B. B. bylo získání finanční hotovosti, přičemž k naplnění tohoto cíle zásadní měrou přispěl právě osobní automobil, kterým, jak již řečeno, se dopravili na místo činu a z něj dále unikli i s odcizenou finanční hotovostí. Vzhledem k uvedeným skutečnostem je nutno připomenout výše uvedenou komentářovou literaturu, ze které vyplývá, že pro uložení trestu propadnutí věci není nutné, aby se věc podílela na jednání pachatele výhradním způsobem, nýbrž postačí, že jednání pachatele pouze umožnila či usnadnila. V předkládané věci je přitom z rozvedených skutečností patrné, že osobní automobil spáchání dané trestné činnosti minimálně usnadnil.

30. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že zajištěný osobní automobil byl jako nástroj trestné činnosti použit pro spáchání trestných činů, které jsou obviněnému (a dále i B. B.) kladeny za vinu. Odvolací soud dodal, že osobní automobil byl významným nástrojem spáchané trestné činnosti a zároveň byl při spáchání trestných činů, které jsou obviněnému kladeny za vinu, užit, o čemž svědčí mimo jiné to, že ve vozidle byly zajištěny nástroje užitá k páčání trestné činnosti. Přestože lze obviněnému přisvědčit, že odůvodnění soudů nižších stupňů je poměrně strohé a zasloužilo by více pozornosti, Nejvyšší soud shledal, že úvahy těchto soudů jsou věcně správné.

31. Pokud jde o námitku, že užití osobního automobilu nebylo popsáno ve skutkové větě rozsudku soudu prvního stupně, je nutno uvést, že věc, vůči níž je ukládán trest propadnutí věci, musí být přímo ve výroku rozsudku přesně a konkrétně označena tak, aby nemohla být zaměněna s jinou věcí [srov. ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 13.]. Tuto povinnost soud prvního stupně splnil, když ve výroku o trestu přesně a jasně označil osobní automobil, který byl předmětem trestu propadnutí věci. Oproti tomu povinnost označit ve skutkové větě nástroj trestné činnosti nevyplývá ze zákona ani z rozhodovací praxe. K tomu je vhodné odkázat na § 120 odst. 3 tr. ř., podle kterého výrok, jímž se obžalovaný uznává

vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením, zda jde o zločin nebo přečin, a místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu. Popis osobního vozidla u trestných činů krádeže a poškození cizí věci tedy nebyl nezbytný a soudu prvního stupně proto nelze klást k tíži, že ve skutkové větě svého rozhodnutí užití předmětného osobního automobilu nepopsal, neboť absence popisu této okolnosti nevyvolává žádné pochybnosti ohledně totožnosti skutku či jeho právní kvalifikace.

32. Stran judikatury, na kterou obviněný odkázal s tím, že věc, která se stane předmětem trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, musí být pro spáchání trestného činu významná, Nejvyšší soud uvádí následující. Skutkový stav nastíněný v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 12. 1993, sp. zn. [5 Tz 89/93](#), publikovaném pod č. 13/1994 Sb. rozh. tr., je pro předkládanou věc nepřipadný. V judikované věci, jak ostatně uvedl i státní zástupce, byly předmětem ochranného opatření zabránění věci (tedy nikoliv trestu propadnutí věci) valuty. Tyto byly zabráný pachateli s československým občanstvím při pokusu vycestovat z letiště ve Varšavě do Rakouska, ač neměl pro tuto cestu příslušnou výjezdní doložku. Valuty v daném případě nebyly užity ani určeny ke spáchání uvedeného přečinu, nebyly jím získány, ani nebyly nabyty za věc přečinem získanou. Jinak řečeno, pachatel je měl pouze při sobě, avšak tyto neměly ke spáchanému přečinu žádný vztah. To však o osobním automobilu, kterým obviněný (společně s B. B.) přijel na místo činu, dovezl jím náčiní užitá ke spáchání trestné činnosti a dále jím z místa činu odjel a odvezl odcizenou finanční hotovost, říci, jak ostatně podrobně rozvedeno výše, nelze. Pokud jde o nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. [II. ÚS 1624/19](#), v judikované věci byl předmětem trestu propadnutí věci rodinný dům a přilehlé pozemky. Tento trest byl pachateli uložen za spáchanou drogovou trestnou činnost. Je přitom nutno, opětovně v souladu se státním zástupcem, uvést, že Ústavní soud v uvedeném nálezu, co do významnosti uloženého trestu, připomněl, že uložení trestu propadnutí nemovitosti, ve které sankcionovaný jednotlivce žije a má zde svůj domov, může představovat zásah do práva na ochranu soukromého života zaručeného čl. 10 odst. 2 Listiny, přičemž význam ochrany soukromí v jeho prostorové dimenzi je zdůrazněn čl. 12 odst. 1 Listiny. Takový zásah je pak podle Ústavního soudu přípustný pouze při dodržení principu proporcionality. Podstatou uvedeného nálezu nicméně nebylo posouzení dodržení principu proporcionality uloženého trestu, Ústavní soud se tedy ani blíže nezabýval tím, zdali byl rodinný dům (a přilehlé nemovitosti) významný pro spáchání trestné činnosti. Přesto je však nutno uzavřít, že obviněný v osobním automobilu nežil a své obydlí zde neměl, tedy k zásahu do práva na ochranu soukromého života a do práva na ochranu obydlí nedošlo. Nad to pak Nejvyšší soud dodává, že Ústavní soud uvedl, že „věc musí být významná pro naplnění zákonných znaků trestného činu, musí mít reálný vliv na jeho úspěšné spáchání“, přičemž významnost osobního automobilu je v předkládané věci nutno dovodit, kromě skutečností uvedených v bodech 28. a 29. tohoto rozhodnutí, i z toho, že obviněný, jako osoba, která nemá v České republice trvalý pobyt a nezdržuje se běžně na jejím území, užil osobní automobil k tomu, aby dopravil sebe, svého spolupachatele a náčiní do České republiky na místo činu a z něj.

33. Na výše uvedený nálezy Ústavního soudu obviněný odkázal také s tím, že v předkládané věci se jeví, že uložený trest propadnutí věci měl mít účel represivní, což je v rozporu s citovanou judikaturou Ústavního soudu, podle které je jeho účel primárně zábranný. To tedy znamená nikoliv výlučně zábranný. Represivní účel daného trestu tedy nemusí být z úvah soudů nižších stupňů zcela vyloučen. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že, jak již podrobněji rozebráno výše, osobní automobil byl v předkládané věci použit jako nástroj trestné činnosti, když umožnil obviněnému a jeho spolupachateli dopravit se na místo činu, dovézt na něj náčiní potřebné k odcizení hotovosti a odjet z něj (společně s odcizenou hotovostí), tedy měl k projednávané trestné činnosti významný vztah a z tohoto hlediska bylo jeho propadnutí dostatečně opodstatněno.

34. Obviněný ve svém dovolání kromě již uvedeného také namítl, že trest propadnutí věci mu byl uložen v rozporu s § 70 odst. 3 tr. zákoníku, podle kterého může soud tento trest uložit, jen jde-li o věc náležející pachateli.

35. Před uložením trestu propadnutí věci tedy musí soud spolehlivě objasnit, že daná věc skutečně náleží právě pachateli (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 09. 2015, sp. zn. [5 Tdo 1488/2014](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 03. 2016, sp. zn. [7 Tdo 341/2016](#)), přičemž rozhodný je stav k momentu vyhlášení rozsudku či vydání trestního příkazu, jímž se trest propadnutí věci ukládá (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 1971, sp. zn. [6 Tz 21/71](#), publikované pod č. 29/1972 Sb. rozh. tr.) [srov. ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 6.]. Podmínka, že věc náleží pachateli, musí být splněna v době vyhlášení rozsudku (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 1971, sp. zn. [6 Tz 21/71](#), publikované pod č. 29/1972 Sb. rozh. tr.). Vzniknou-li pochybnosti ohledně vlastnictví k věci nebo o jiném majetkovém právu, řeší je soud v trestním řízení jako otázku prejudiciální [srov. DRAŠTÍK, A., FREMR, R., DURDÍK, T., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 2. díl. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 3093.]

36. Soudu prvního stupně nelze oprávněně vyčítat uložení trestu propadnutí věci – osobního automobilu, neboť v době vyhlášení jeho rozsudku neexistovaly pochybnosti o jeho vlastníkově – obviněném. Své vlastnické právo k osobnímu automobilu obviněný nezpochybňoval ani v odvoláních, která vypracovali jeho obhájci. Až v rámci veřejného zasedání v odvolacím řízení namítl, že vlastníkem vozu není, a v den spáchání skutku ani nebyl, neboť jej měl zakoupit jeho bratr. Na podporu svého tvrzení předložil odvolacímu soudu kupní smlouvu, kde jeho bratr vystupuje jako kupující. Odvolací soud ovšem nepochybil, jestliže označil tvrzení obviněného za účelové a stejně jako soud prvního stupně shledal, že vlastníkem osobního automobilu je právě obviněný. Tento svůj závěr sice stručně, nicméně dostatečně, výstižně a přilehavě ve svém rozhodnutí odůvodnil. Postačí proto na příslušnou pasáž odůvodnění tohoto rozhodnutí odkázat s tím, že obviněný se v přípravném řízení jednoznačně vyjádřil, že dané vozidlo je jeho jediným majetkem. Sám obviněný navíc ve svém odvolání ze dne 20. 12. 2023, a to v souvislosti s námitkou, že chce poškozené uspokojit z prodeje předmětného osobního automobilu, odkázal také na výslech ze dne 30. 8. 2023 provedený v přípravném řízení, v rámci kterého uvedl, že osobní automobil může sloužit jako záruka náhrady škody způsobené trestnou činností. Pokud tedy obviněný namítl, že jeho úmyslem bylo osobní automobil prodat a uspokojit z něj poškozené (viz uvedené odvolání), pak je nutno konstatovat (a z této premisy vycházel i odvolací soud), že to by nebylo, pokud by obviněný nebyl vlastníkem vozidla, logicky možné.

37. Vzhledem k výše uvedenému proto Nejvyšší soud konstatuje, že neshledal naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř.

38. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. nutno uvést, že ten je dán tehdy, když v řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., byl dán některý z důvodů dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. Jelikož však Nejvyšší soud – z výše rozvedených důvodů – zjistil, že v napadených rozhodnutích obou nižších soudů nedošlo ve smyslu obviněným uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. k porušení zákona, nemohl být naplněn ani dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.

V.

Způsob rozhodnutí

39. Z rozvedených skutečností plyne, že dovolací námitky, jež bylo možno formálně podřadit pod některé z dovolacích důvodů ve smyslu § 265b odst. 1 tr. ř., byly zjevně neopodstatněné. Nejvyšší

soud proto dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné, přičemž tak za splnění podmínky uvedené v § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. učinil v neveřejném zasedání. Pokud jde o rozsah odůvodnění tohoto usnesení, odkazuje se na ustanovení § 265i odst. 2 tr. ř., podle něhož [v] odůvodnění usnesení o odmítnutí dovolání Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí.